

AJ 03-07-2023

TER BESLISSING

Aan
staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst
staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Directie Directe
Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

TER INFORMATIE

Aan
de minister van Financiën

nota

Beslisnota bij voortgangsbrief wetstraject Wet
waarborgen gegevensverwerking Belastingdienst,
Toeslagen en Douane

Datum

30 juni 2023

Notanummer

2023-0000152845

Bijlagen

1. Beslisnota d.d.
21 februari 2023
2. Beslisnota d.d.
29 maart 2023

Aanleiding

De Kamer is 22 december jl. geïnformeerd over de voortgang van het wetstraject Wet waarborgen gegevensverwerking Belastingdienst, Toeslagen en Douane¹ (WGBTD).² Er is aangegeven dat het streven is om in het eerste kwartaal van 2023 meer duidelijkheid te geven over de grondslagen die moeten worden verstevigd en de Kamer daarna te informeren over de bevindingen en verdere planning.

Een deel van de analyses in dit wetstraject is eerder afgerond en al ter beslissing aan u voorgelegd d.d. 21 februari 2023 (bijlage 1). Naar aanleiding daarvan had de stas FB nog een aantal vragen, waarbij deze vragen zijn beantwoord in de beslisnota d.d. 29 maart 2023 (bijlage 2). Met u (stas TD) is eerder mondeling gesproken over dit wetstraject v.w.b. Douane en Toeslagen.

Leeswijzer

In deze beslisnota worden de uitkomsten van een aantal analyses puntsgewijs ter beslissing aan u voorgelegd (onder kernpunten). Beslispunt 1 tot en met 3 zijn bedoeld voor stas FB, en de beslispunten 4 tot en met 7 voor stas TD. De onderwerpen bij beslispunt 5 zijn niet genoemd in de voortgangsbrief van december 2022.

Ook wordt de tweede voortgangsbrief ter beslissing aan u voorgelegd (onder beslispunten). Aan deze tweede voortgangsbrief liggen de eerdere beslisnota en de beslispunten per analyse opgenomen in deze nota ten grondslag.

Beslispunten

- Bent u akkoord met de Kamerbrief? Indien ja, dan vragen wij u de Kamerbrief te ondertekenen.
- Graag uw akkoord voor het openbaar maken van de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's. Omlijnde

akhooora

¹ De Rijksbelastingdienst zoals genoemd in artikel 2 van de Uitvoeringsregeling Belastingdienst 2003.

² Kamerstukken II 2022/23, 32 761, nr. 259.

delen worden (met uitzondering van de beslispunten) voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

Kernpunten

- In de brief wordt beschreven wat de uitkomsten zijn van de analyses van de grondslagen voor verschillende soorten gegevensverwerkingen.
- Eerder is aan stas FB al ter beslissing voorgelegd dat afdoende grondslagen bestaan voor het verwerken van persoonsgegevens voor het massaal automatisch corrigeren van aangiften en het doorbreken van de geheimhoudingsplicht ten behoeve van het verstrekken van persoonsgegevens aan de belastingplichtige zelf in de voorafingevulde aangifte (VIA).
- Geconcludeerd is dat versteviging van grondslagen voor gegevensverwerking door de Belastingdienst gewenst is bij:
 - o het structureel periodiek verkrijgen van persoonsgegevens van andere overheidsorganisaties;
 - o het verkrijgen van persoonsgegevens bij internetonderzoek; het verstrekken van persoonsgegevens aan andere (overheids)organisaties en het doorbreken van de geheimhoudingsplicht ten behoeve hiervan; en
 - o het gebruik voor fiscale doeleinden van (bijzondere) persoonsgegevens uit notariële akten.
- Geconcludeerd is dat voor het verwerken van persoonsgegevens door de Belastingdienst afdoende grondslagen bestaan voor enkele verwerkingen van bijzondere categorieën van persoonsgegevens.
- Ten aanzien van de gegevensverwerkingen door de Dienst Toeslagen is geconcludeerd dat afdoende grondslagen bestaan bij:
 - o de structurele en uit eigener beweging verkrijging van persoonsgegevens van andere overheidsorganisaties en verstrekking van gegevens aan andere overheidsorganisaties.
 - o het verwerken van bijzondere en strafrechtelijke persoonsgegevens.
- Ten aanzien van de gegevensverwerkingen door de Douane is geconcludeerd dat versteviging van de grondslagen gewenst is bij:
 - o het verkrijgen van persoonsgegevens bij internetonderzoek;
 - o het verwerken van persoonsgegevens bij cameratoezicht op het gebied van accijns en verbruiksbelastingen; en
 - o het verkrijgen en verstrekken van persoonsgegevens van respectievelijk aan andere ministeries, en hun handhavingdiensten, waarvoor de Douane mede verantwoordelijk is voor de uitvoering van hun wetgeving.
- Drie analyses zijn nog niet afgerond.³ U zal na de zomer geïnformeerd worden over de voortgang van de resterende analyses. Het streven is om uiterlijk in het laatste kwartaal van dit jaar de Kamer te informeren over de resterende analyses die nog niet zijn afgerond.

³ De analyse van de grondslagen voor de geautomatiseerde analyse en de geautomatiseerde besluitvorming door de Belastingdienst en de Dienst Toeslagen en de analyse naar grondslagen voor internetonderzoek door Dienst Toeslagen.

Beslispunt 1

U, stas FB, wordt gevraagd akkoord te gaan met het creëren van een wettelijke grondslag voor het verkrijgen van bepaalde gegevens die door overheidsorganisaties periodiek, eigener beweging aan de Belastingdienst moeten worden verstrekt.

- Bepaalde overheidsorganisaties verstrekken aan de Belastingdienst periodiek bepaalde persoonsgegevens. Het gaat dan bijvoorbeeld om gegevens van het Kadaster voor het eigen woningforfait (o.a. voor de VIA), ANW-gegevens van de Sociale Verzekeringsbank (voor de VIA) en gegevens van het UWV voor het leggen van derdenbeslag in verband met een loonvordering.
- Daaraan ligt oorspronkelijk een verzoek van de inspecteur ten grondslag, maar inmiddels (op basis van schriftelijke afspraken) verstrekken die overheidsorganisaties die persoonsgegevens *periodiek, uit eigen beweging*. De AWR kent alleen de mogelijkheid dat op verzoek van de inspecteur door overheidsinstanties persoonsgegevens worden verstrekt.
- Om transparant te maken dat de desbetreffende persoonsgegevens periodiek door de overheidsorganisaties uit eigen beweging worden verstrekt en dus niet op incidentele basis op verzoek van de inspecteur, is een aanpassing van de AWR nodig. De grondslag zal vergelijkbaar zijn met die voor administratieplichtigen – zoals banken – ten aanzien waarvan in de AWR is bepaald dat zij bij algemene maatregel van bestuur kunnen worden verplicht om periodiek bepaalde persoonsgegevens aan de inspecteur te verstrekken (bijvoorbeeld voor de VIA).

Beslispunt 2

U, stas FB, wordt gevraagd akkoord te gaan met het creëren van een wettelijke grondslag voor het verkrijgen van persoonsgegevens bij internetonderzoek door de Belastingdienst alsmede voor het creëren van een wettelijke grondslag om bij algemene maatregel van bestuur waarborgen en maatregelen te definiëren die bij internetonderzoek in acht genomen moeten worden.

- De uitvoeringsdirecties van de Belastingdienst (P, MKB en GO) doen internetonderzoek en verkrijgen daarbij persoonsgegevens. Dit onderzoek is voor de Belastingdienst van belang voor toezicht en handhaving en ten behoeve van de dienstverlening. Internetonderzoek betreft op dit moment subject- en objectonderzoek, onderzoek naar de juistheid en volledigheid van informatie en fenomeenonderzoek.
- De WGBTD moet zo toekomstbestendig mogelijk zijn. In verband daarmee is op verzoek van de stuurgroep aan de uitvoeringsdirecties gevraagd om in kaart te brengen of voor de nabije toekomst nog aanvullend internetonderzoek nodig is en in hoeverre DF&A hiervoor van meerwaarde kan zijn. Daaruit kwam naar voren dat economische en maatschappelijke ontwikkelingen de Belastingdienst voor nieuwe uitdagingen in het kader van de handhaving en het toezicht op belastingplichtigen stelt, wat ook vraagt om veranderingen in het werk van de Belastingdienst. Dit komt met name omdat de virtuele economie steeds belangrijker wordt. In

toenemende mate zien de primaire directies de noodzaak voor internet-gerelateerde werkzaamheden en onderzoeken en de technische uitdagingen die daarbij komen kijken om onderzoek te kunnen doen. Het gezamenlijke standpunt van de primaire directies is dat geavanceerde internetonderzoeken nodig zijn en dat de uitvoer van dergelijke onderzoeken bij gespecialiseerde teams -van de uitvoeringsdirecties en van DF&A (OSINT) - behoren te liggen. DF&A/OSINT kan van meerwaarde zijn voor geavanceerd onderzoek op het gebied van verhuuld vermogen (denk aan Panama Papers), crypto-assets (DAC8), platforms (DAC7), influencers/online Gaming/streamers, deeleconomie (verhuur kamers/auto's) en buitenlandse uitzendbureaus.

- De verschillende vormen van internetonderzoek maken in meer of mindere mate inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van belastingplichtigen. De mate van inbreuk op de persoonlijke levenssfeer is niet altijd afhankelijk van de techniek die wordt gebruikt; een geavanceerde techniek (crawling, scraping) kan de persoonlijke levenssfeer minder ingrijpend raken dan een 'simpele' raadpleging van sociale media. Er is jurisprudentie over internetonderzoek, maar die biedt geen duidelijk juridisch kader dat ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer in acht moet worden genomen. Internetonderzoek dat nu wordt verricht, vindt plaats onder de algemene onderzoeksbevoegdheid van de inspecteur en de ontvanger. Een samenstel van artikelen uit verschillende belastingwetten, waaronder de AWR, vormt daarvoor de wettelijke grondslag. Ten behoeve van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de belastingplichtige en ten behoeve van de duidelijkheid voor de medewerkers in de Belastingdienst is een wettelijke grondslag nodig voor het verkrijgen van persoonsgegevens bij internetonderzoek en een wettelijke grondslag voor een algemene maatregel van bestuur waarin waarborgen en maatregelen worden geformuleerd die bij het doen van (de verschillende soorten van) internetonderzoek in acht genomen moeten worden.

Beslispunt 3

U, stas FB wordt gevraagd akkoord te gaan met de conclusie dat er afdoende grondslagen zijn voor de onderzochte verwerkingen van bijzondere persoonsgegevens door de Belastingdienst.

- De Belastingdienst verwerkt persoonsgegevens. Onder meer omdat dit noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang c.q. in het kader van de uitoefening van openbaar gezag (artikel 6, eerste lid, onderdeel e, AVG).
- De Belastingdienst verwerkt eveneens bijzondere categorieën persoonsgegevens (in de zin van artikel 9, eerste lid, AVG) in het kader van de heffing en inning van belastingen en uitvoering van overige wettelijke taken.
- De AVG verbiedt in beginsel de verwerking van bijzondere categorieën persoonsgegevens 'godsdienst of levensovertuiging', 'lidmaatschap van een vakbond' en 'gezondheid', maar kent een aantal uitzonderingsgronden (artikel 9, tweede lid, AVG).

- Een van die uitzonderingsgronden is dat de verwerking noodzakelijk is om redenen van zwaarwegend algemeen belang op grond van lidstatelijk recht of Unierecht.⁴
- Ten aanzien van een aantal onderzochte verwerkingen van bijzondere persoonsgegevens is geconcludeerd dat hiervoor afdoende grondslagen zijn. De verwerkingen vloeien voort uit fiscale wetgeving en uit de gehanteerde wettelijke grondslagen blijkt voldoende duidelijk dat bepaalde bijzondere persoonsgegevens (zullen) worden verwerkt.
- Het gaat om verwerkingen die worden verricht in het kader van de persoonsgebonden aftrek, het loonkostenvoordeel voor de arbeidsgehandicapte werknemer, het bestelautotarief voor gehandicapten en de werkkostenregeling.
- Dit zijn fiscale voordelen waar burgers een beroep op kunnen doen en die voortvloeien uit de wet.
- De Belastingdienst heeft de taak om te controleren of terecht een beroep wordt gedaan op een belastingvoordeel. Daarvoor is het, in het kader van bovengenoemde regelingen, noodzakelijk dat bepaalde bijzondere persoonsgegevens worden verwerkt.
- Ten aanzien van bijzondere persoonsgegevens stelt de Autoriteit persoonsgegevens (hierna: AP) dat als het evident is dat de uitvoering van wetgeving verwerking van bepaalde bijzondere persoonsgegevens meebrengt, een expliciete bevestiging daarvan in een aparte bepaling geen toegevoegde waarde heeft.⁵
- De AP voegt daaraan toe dat zelfs zonder expliciete vermelding van de bijzondere aard van de persoonsgegevens de wet in de hiervoor bedoelde gevallen dan een AVG bestendige grondslag biedt voor de verwerking ervan.
- De wetgever heeft deze verwerkingen immers beoogd en heeft in dat kader logischerwijs voorzien in afdoende grondslagen.
- In de memorie van toelichting bij de WGBTD zullen bovengenoemde conclusies en afwegingen worden beschreven.
- Naar aanleiding van dit beslispunt zal in het wetgevend traject worden verkend of naast (de bestaande) expliciete grondslagen een wettelijke paraplu-bepaling voor het gebruik van bijzondere persoonsgegevens nodig is c.q. toegevoegde waarde heeft.
- Met prioriteit wordt het verwerkingenregister van de Belastingdienst verder op orde gebracht (concreet genoeg én compleet) zodat een nadere analyse kan worden uitgevoerd op de overige verwerkingen van bijzondere persoonsgegevens door de Belastingdienst.

Beslispunt 4

U, stas TD, wordt gevraagd akkoord te gaan met de conclusie dat er afdoende grondslagen zijn voor de onderzochte verwerkingen van bijzondere en strafrechtelijke persoonsgegevens door de Dienst Toeslagen.

ahhoord.

- Dienst Toeslagen verwerkt persoonsgegevens. Onder meer omdat dit noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang c.q. in het kader van de uitoefening van openbaar gezag (artikel 6, eerste lid, onderdeel e, AVG).
- Dienst Toeslagen verwerkt eveneens bijzondere categorieën persoonsgegevens (artikel 9, eerste lid, AVG) en strafrechtelijke persoonsgegevens (artikel 10 AVG) voor haar wettelijke taak.

⁴ Artikel 9, tweede lid, onderdeel g, AVG.

⁵ Zie [advies verzamelwet gegevensbescherming.pdf \(autoriteitpersoonsgegevens.nl\)](#).

- De AVG verbiedt in beginsel de verwerking van bijzondere categorieën persoonsgegevens, maar stelt dit verbod buiten toepassing wanneer aan een van de genoemde voorwaarden is voldaan (artikel 9, tweede lid, AVG).
- Voor zover de verwerking van bijzondere persoonsgegevens noodzakelijk is voor Dienst Toeslagen geldt, op grond van het lidstatelijk recht, een uitzondering op het verbod om bijzondere persoonsgegevens te verwerken.⁶
- Voor strafrechtelijke persoonsgegevens geldt dat deze alleen mogen worden verwerkt onder toezicht van de overheid of indien de verwerking is toegestaan bij Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke bepalingen die passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen bieden.
- De verwerkingen van de bijzondere en strafrechtelijke persoonsgegevens door Dienst Toeslagen zijn dan ook terug te voeren op lidstatelijk recht.
- Het gaat om verwerkingen die worden gedaan in het kader van de zorgtoeslag, huurtoeslag, kinderopvangtoeslag en kindgebonden budget.
- Ten aanzien van bijzondere persoonsgegevens stelt de AP dat als het evident is dat de uitvoering van wetgeving verwerking van bepaalde bijzondere persoonsgegevens meebrengt, een expliciete bevestiging daarvan in een aparte bepaling geen toegevoegde waarde heeft.⁷
- De AP voegt daaraan toe dat zelfs zonder expliciete vermelding van de bijzondere aard van de gegevens de wet dan een AVG bestendige grondslag biedt voor de verwerking ervan.
- De wetgever heeft deze verwerkingen immers beoogd en heeft in dat kader logischerwijs voorzien in afdoende grondslagen.
- De AP stelt verder dat de keuze om voor de zekerheid toch een (extra) expliciete bepaling te creëren de indruk wekt dat dit in alle 'evidente' gevallen moet.
- In tegenstelling tot de Belastingdienst zal Dienst Toeslagen geen nadere analyse uitvoeren naar overige verwerkingen van bijzondere persoonsgegevens. De directie Strategie, Recht en Beleid heeft samen met de directies Toeslagen en Ketenregie (inclusief CIO-office) namelijk al een zo volledig mogelijk overzicht gemaakt. Het is echter niet volledig uit te sluiten dat in de toekomst nog andere verwerkingen van bijzondere en strafrechtelijke persoonsgegevens blijken plaats te vinden.
- In de memorie van toelichting bij de WGBTD zullen bovengenoemde conclusies en afwegingen worden beschreven.
- Naar aanleiding van dit beslispunt zal in het wetgevend traject worden verkend of naast (de bestaande) expliciete grondslagen een wettelijke paraplu-bepaling voor het gebruik van bijzondere persoonsgegevens nodig is, c.q. toegevoegde waarde heeft.

Beslispunt 5

U, stas TD wordt gevraagd in te stemmen met:
 het verstevigen van de huidige wettelijke grondslag voor de uitwisseling van gegevens met convenantpartners in de Adw zodat daaruit duidelijk blijkt dat de nadere afspraken die gemaakt worden over de verstrekking van gegevens door de Douane in deze convenanten wordt geregeld.

alhoewel

⁶ Artikel 9, tweede lid, onderdeel g, AVG.

⁷ Zie [advies verzamelwet gegevensbescherming.pdf \(autoriteitpersoonsgegevens.nl\)](#).

- Bij de uitvoering van wettelijke taken door de Douane voor andere ministeries en hun uitvoeringsorganisaties op grond van Europese- en nationale wetgeving, worden gegevens, waaronder persoonsgegevens, uitgewisseld.
- De wettelijke grondslagen voor deze gegevensuitwisseling zijn opgenomen in het Douanewetboek van de Unie en de (nationale) Algemene douanewet (Adw).
- Op grond van artikel 1:3, vijfde lid, Adw is met elk(e) ministerie/uitvoeringsorganisatie een convenant (samenwerkingsovereenkomst) gesloten waarin afspraken zijn opgenomen omtrent de kwantitatieve en kwalitatieve inzet van douanepersoneel. In de bijlagen bij deze conventanten, opgesteld per specifieke (handhavings)taak, zijn tevens nadere specifieke afspraken vastgelegd over de verstrekking van gegevens door de Douane.
- Na ondertekening van een (gewijzigd) convenant wordt daarvan melding gemaakt in de Staatscourant en wordt dit convenant in zijn totaliteit (inclusief bijlagen) gepubliceerd op de website van de Douane, waarmee de gegevensuitwisseling voor eenieder kenbaar is.
- Er is dus reeds een wettelijke basis voor de uitwisseling van gegevens (inclusief persoonsgegevens), maar omdat de afspraken daarover in conventanten worden vastgelegd, is het wenselijk dat dit doel waarvoor het convenant tevens wordt gebruikt ook in de Adw zelf op wordt genomen. Bezien zal worden of het opportuun is deze versterkte grondslag nog verder uit te werken in lagere regelgeving.
- De systematiek van het afsluiten van conventanten met andere ministeries en hun uitvoeringsorganisaties als zodanig wijzigt met deze versterking niet. Wel zal worden onderzocht of het opportuun is om (op termijn) daar een wijziging aan te brengen.
- Omdat er relevante verschillen zijn tussen de situatie bij de Douane t.o.v. de Belastingdienst is hier nu niet voor gekozen. Voor de uitwisseling van persoonsgegevens is voor Douane namelijk in EU-wetgeving (Verordening) een grondslag aanwezig en de conventanten die de Douane sluit zijn openbaar toegankelijk. De Belastingdienst kiest voor de verkrijging en verstrekking van persoonsgegevens aan partners wél voor specifieke grondslagen in een wet in formele zin en AMVB. Verder deelt de Douane alleen persoonsgegevens met haar convenantpartners na uitvoerige risico-selectie (dus niet structureel grote bestanden). Vanwege de omvang van de Conventantenportefeuille (in totaal 80), adviseert de Douane om hier – in ieder geval op korte termijn – géén systematiek wijziging te doen.

Beslispunt 6

U, stas TD wordt gevraagd in te stemmen met:

- 1) de conclusie dat voor de massale en niet-massale verkrijging en verstrekking van gegevens door de Dienst Toeslagen afdoende wettelijke grondslagen bestaan
- 2) de conclusie dat voor de verkrijging van gegevens door de Dienst Toeslagen desgevraagd of uit eigener beweging afdoende grondslagen bestaan;
- 3) het maken van een machtigingsbesluit aan CAP, teneinde eventuele verwarring over de bevoegdheid van CAP om namens Dienst Toeslagen gegevens te verstrekken, weg te nemen.

- Dienst Toeslagen heeft gekeken naar de diverse gegevensleveringen (inkomend en verstrekkend, massaal en niet-massaal) die worden gedaan en of daar een afdoende grondslag voor bestaan. Dat is een lastige exercitie, want de organisatie is enorm en op veel terreinen worden er gegevens uitgewisseld. De conclusie is dat de Awir en de sectorale wetgeving voldoende grondslagen bevatten voor de gegevensleveringen die door Dienst Toeslagen worden gedaan. De Dienst Toeslagen heeft de – voor zover haar

Wat gebeurt er als er nog andere belastingen worden?

bekende – diverse gegevensleveringen in kaart gebracht en onderzocht wat de onderliggende grondslag daarvoor is in wet- en regelgeving. Niet geheel valt uit te sluiten dat er meer gegevensleveringen zijn die momenteel niet bekend zijn bij de bij deze exercitie betrokken directies. Desalniettemin hebben de directies Toeslagen, Ketenregie, 'Strategie, Recht en Beleid' en Belastingdienst/Centraal Administratie Processen (hierna: CAP) in samenwerking een lijst van gegevensleveringen samengesteld die sluitend lijkt te zijn.

Naar aanleiding van onduidelijkheid over de toedracht van de verkrijging van gegevens door de Dienst Toeslagen, is onderzocht welke gegevens desgevraagd en welke gegevens uit eigener beweging door Toeslagen worden ontvangen. Uit het opgestelde overzicht blijkt dat een klein aantal verstrekkingen aan Dienst Toeslagen uit eigener beweging plaatsvinden. Het overige deel vindt desgevraagd plaats. De Dienst Toeslagen verwerkt deze gegevens vervolgens voor de uitvoering van haar wettelijke taak. Voor deze leveringen zijn geen aanvullende grondslagen nodig.

- In de tweede plaats heeft Dienst Toeslagen samen met het directoraat-generaal Belastingdienst onderzocht of CAP voldoende bevoegdheid heeft om gegevensleveringen uit te voeren namens de Dienst Toeslagen. Van oudsher voert CAP namens Dienst Toeslagen diverse gegevensleveringen uit. Voorheen waren die diensten ondergebracht in hetzelfde directoraten-generaal. Nu de organisatie is ontvlochten was er enige onduidelijkheid over de bevoegdheid van CAP met betrekking tot de gegevensleveringen. Om elke twijfel weg te nemen, wordt er expliciet mandaat verleend opdat CAP bevoegd blijft om namens Dienst Toeslagen gegevens te verkrijgen en te verstrekken, dit is tot die tijd geregeld in convenanten.

Beslispunt 7

U, stas TD, wordt gevraagd in te stemmen met:

1. Het voorzien in een wettelijke grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens bij het gebruik van camera's door de douane bij het toezicht op accijnsgoederen.
2. Het vooralsnog niet voorzien van een dergelijke grondslag daarvoor bij het gebruik van camera's bij het toezicht op verbruiksbelastinggoederen.

alhoed

- Door de douane wordt cameratoezicht ingezet ten behoeve van de toezichtstaken op grond van het Douanewetboek van de Unie (DWU) en de Algemene douanewet (Adw). Het wetsvoorstel Wet cameratoezicht douane voorziet in een (expliciete) wettelijke grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens bij de inzet van camera's in de Adw en is ingediend bij de Tweede Kamer.
- Accijns en verbruiksbelasting zijn nationale belastingen die onder de werking van de Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR) vallen, aanpassing van de wetgeving op dit punt valt onder de verantwoordelijkheid van de staatssecretaris F&B. De douane is verantwoordelijk voor de heffing en inning van deze belastingen en het toezicht en de handhaving op dit terrein. De douane, incl. het toezicht en de handhaving, valt onder de verantwoordelijkheid van de staatssecretaris T&D.
- Cameratoezicht wordt op dit moment niet ingezet voor het toezicht op binnenlandse accijns en verbruiksbelastingen. In de Wet op de accijns (Wa) is ook alleen een grondslag opgenomen voor de inzet van hulpmiddelen, inclusief camera's, maar geen grondslag voor verdere verwerking van (bijzondere) persoonsgegevens daarbij.
- De Douane heeft aangegeven camera's in te willen kunnen zetten voor het toezicht in het kader van de accijnswetgeving en heeft de wens geuit dat ten behoeve daarvan een wettelijke grondslag wordt gecreëerd voor de verwerking van persoonsgegevens daarbij.

De inzet van camera's bij het toezicht op verbruiksbelastinggoederen wordt voornamelijk niet nodig geacht.⁸

- Cameratoezicht is van toegevoegde waarde bij het bestrijden en in kaart brengen van accijnsfraude. Door de steeds hogere accijnstarieven is er een toename zichtbaar van de illegale fabricage van sigaretten en smokkel van onveraccijnste tabak en sigaretten. Veelal zijn er banden met de georganiseerde criminaliteit.
- De inzet van vaste en mobiele camera's, naast het traditionele fysieke toezicht, biedt de douane een verbeterde informatiepositie. Het stelt de douane in staat om betere risicoanalyses te maken.
- Zo is bijvoorbeeld het inzichtelijk maken van verkeersbewegingen rondom een locatie, wat noodzakelijk is voor een risicoanalyse, niet mogelijk zonder de inzet van camera's.
- Ook kunnen door betere risicoanalyses criminele spelers effectiever worden aangepakt, waardoor het crimineel ondernemen onaantrekkelijker wordt gemaakt en wordt bijgedragen aan het tegengaan van ondermijning.
- Om een vergelijkbaar effect te bereiken met alleen fysiek toezicht zouden er veel meer douanemedewerkers ingezet moeten worden. Dat zou bovendien leiden tot een toename van fysieke controles en daarmee tot meer hinder voor het bedrijfsleven.
- Bij het gebruik van camera's is het onvermijdelijk dat persoonsgegevens worden verwerkt.
- Voorgesteld wordt daarom om te voorzien in een wettelijke grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens bij de inzet van camera's door de douane bij het toezicht op accijnsgoederen, inclusief de bijbehorende voorwaarden en waarborgen.
- Dit is in lijn met het conceptwetsvoorstel Wet cameratoezicht douane, waarin onder meer specifiek bepaald wordt voor welke doelen persoonsgegevens mogen worden verwerkt en in welke gebieden en situaties camera's daartoe mogen worden ingezet. Ook zijn in dit wetsvoorstel diverse voorwaarden en waarborgen opgenomen.

Communicatie

Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

Niet van toepassing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

⁸ De risico's die spelen ten aanzien van accijnsgoederen zijn aanzienlijk groter dan voor verbruiksbelastinggoederen, de wens van de douane richt zich daarom specifiek op de accijns.